

การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อการสื่อสาร

รองศาสตราจารย์ปราณี สุรสิทธิ์

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์
- บทบาทสื่อสารมวลชนกับการวิเคราะห์สถานการณ์
- กระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์
- การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง
- การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม
- การวางแผนการสื่อสารจากผลการวิเคราะห์สถานการณ์
- กระบวนการคิดเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์
- แหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์
- กรอบความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์
- การวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดเทวศร์

401016754

คำนำ

เอกสารคำสอน เรื่อง "การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร" ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้สอนในรายวิชาดังชื่อเอกสาร เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาของนักศึกษา เนื้อหา 6 บท ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ จากกระบวนการคิดสู่การวิเคราะห์ บทบาทสื่อมวลชนกับการวิเคราะห์สถานการณ์ แหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ กระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์ และการเขียนบทวิเคราะห์ ทั้งนี้ เนื้อหาดังกล่าวยังไม่ครบตามคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร เพราะยังขาดเรื่องทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งเรื่องดังกล่าวผู้เขียนได้ให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เนื่องจากประเภทของสถานการณ์มีหลายประเภท การเลือกใช้ทฤษฎีหรือแนวคิดต้องเกี่ยวข้องกัน เรื่องดังกล่าวจะนำมาเรียบเรียงในโอกาสต่อไป

การศึกษาในรายวิชาการวิเคราะห์สถานการณ์ฯ หลักสำคัญอยู่ที่การติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง และอ่านบทความ บทวิเคราะห์ ซึ่งจะได้เห็นแนวคิด และแนวการเขียนของผู้มีประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความคิดในการวิเคราะห์ แต่การอ่าน การฟัง ผู้อื่นก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องเชื่อเสมอไป เราต้องมีความคิดเป็นของตัวเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา และหลักเหตุผล

หวังว่าเอกสารคำสอนเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใฝ่รู้พอสมควร "การรู้จริงย่อมเกิดจากการปฏิบัติ" เมื่อศึกษาเอกสารแล้วควรฝึกเขียนบทวิเคราะห์เป็นประจำจะช่วยให้เกิดทักษะ ได้แก่ ความชำนาญในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถสื่อสารทั้งโดยการเขียน และการพูดได้อย่างมีคุณภาพ

ปราณี สุรสิทธิ์

5 ธันวาคม 2550

สารบัญ

คำนำพิมพ์ครั้งที่ 1	ก
คำนำพิมพ์ครั้งที่ 2	ข
คำนำ	ค
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์	13
ความหมายของการวิเคราะห์สถานการณ์	13
กระแสข่าวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	14
การนำเสนอข่าวเชิงวิเคราะห์เจาะลึก	19
ความสำคัญของการวิเคราะห์สถานการณ์	20
วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สถานการณ์	21
ประโยชน์ของการวิเคราะห์	23
สรุป	23
คำถามท้ายบท	24
เอกสารอ้างอิง	25
บทที่ 2 กระบวนการคิดเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์.....	26
กระบวนการคิดและบทบาทของสมอง	26
การจำแนกกระบวนการคิด.....	28
การคิดตามกระบวนการวิทยาศาสตร์	29
การคิดตามนัยหลักพุทธธรรม	29
การคิดวิจารณ์ญาณ	32
การคิดวิเคราะห์	34
การคิดสังเคราะห์	36
การคิดสร้างสรรค์	37
สรุป	42
คำถามท้ายบท	43
เอกสารอ้างอิง	43
บทที่ 3 บทบาทสื่อมวลชนกับการวิเคราะห์สถานการณ์	44
พลังข่าวสารจากสื่อมวลชน	44
บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	45
หน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชน	45

	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของลาสเวลล์	47
	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของแม็คเควล์	47
	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของเบอร์เกอร์	48
	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของพาร์สัน	49
	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของเมอร์ตัน	49
	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของบำรุง สุขพรรณ	51
	แหล่งข่าว	53
	วิธีการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวต่างๆ	59
	การนำเสนอข่าวของสำนักข่าวไทย	59
	การนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 7	62
	การนำเสนอข่าวของทีวีไทย ทีวีสาธารณะ	63
	สรุป	66
	คำถามท้ายบท	67
	เอกสารอ้างอิง	68
บทที่ 4	แหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์	69
	ความหมายของข้อมูล	69
	แหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์	70
	ข่าว	70
	บทบรรณาธิการ	74
	บทความ / บทวิจารณ์	77
	สารคดี	79
	วาทกรรม	82
	สรุป	84
	คำถามท้ายบท	84
	เอกสารอ้างอิง	85
บทที่ 5	กระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์	86
	ปัญหาและประเด็นปัญหา	86
	การวิเคราะห์ปัญหา	89
	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์สถานการณ์	90
	ขั้นตอนการวิเคราะห์สถานการณ์	91
	โครงสร้างของการวิเคราะห์สถานการณ์	91
	การเขียนบทวิเคราะห์	93
	โครงสร้างของการเขียนบทวิเคราะห์	93
	องค์ประกอบของการเขียนบทวิเคราะห์	93

หลักการเขียนบทวิเคราะห์	100
หลักการเรียบเรียงบทวิเคราะห์	101
ข้อควรปฏิบัติในการเขียนบทวิเคราะห์	103
ลักษณะบทวิเคราะห์ที่ดี	103
ตัวอย่างบทวิเคราะห์สถานการณ์	104
สรุป	112
คำถามท้ายบท	113
เอกสารอ้างอิง	114
บทที่ 6 กรอบความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์	115
ความหมายของทฤษฎี	115
คุณลักษณะของทฤษฎี	117
หน้าที่ของทฤษฎี	117
การใช้ประโยชน์จากทฤษฎี	117
แนวความคิด	118
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์	118
แนวคิด SWOT	119
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	119
ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	121
ทฤษฎีไร้ระเบียบหรือความโกลาหล	126
ทฤษฎีภาวะผู้นำ	130
ทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนกำลังคน	134
ทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ	137
ทฤษฎีการครอบครองความเป็นใหญ่	138
สรุป	141
คำถามท้ายบท	141
เอกสารอ้างอิง	142
บทที่ 7 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง	143
ความหมายของการเมือง	143
ลักษณะเหตุการณ์ทางการเมือง	144
แนวทางการวิเคราะห์การเมือง	146
แนวทางการศึกษาเชิงการมีส่วนร่วมทางการเมือง	146
แนวทางการศึกษาเชิงความขัดแย้ง	147
แนวทางการศึกษาเชิงอำนาจ	148

	แนวทางการศึกษาเชิงระบบ	149
	แนวทางการศึกษาเชิงการสื่อสารติดต่อ	152
	แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ทางการเมือง	153
	ตัวอย่างบทวิเคราะห์ทางการเมือง	155
	สรุป	169
	คำถามท้ายบท	170
	เอกสารอ้างอิง	170
บทที่ 8	การวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ	171
	ความหมายของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ	171
	ศัพท์ทางเศรษฐกิจที่ควรรู้	172
	แนวทางในการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ	179
	แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์	181
	แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	181
	แนวคิดหลักภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์	181
	แนวคิดการสร้างความมั่งคั่งผ่านวัฒนธรรม	182
	แนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารจัดการ	184
	แนวคิดทฤษฎีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	184
	ตัวอย่างบทวิเคราะห์สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ	185
	สรุป	195
	คำถามท้ายบท	196
	เอกสารอ้างอิง	196
บทที่ 9	การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม	197
	ความหมายของสถานการณ์ทางสังคม	197
	การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	197
	ประเภทของปัญหาสังคม	200
	วิธีการวิเคราะห์ทางสังคม	202
	หลักการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม	204
	แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์	205
	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	205
	ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่	206
	ทฤษฎีความขัดแย้ง	206
	ทฤษฎีความล่าช้าทางวัฒนธรรม	207
	แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	207

แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน	208
แนวคิดตามหลักธรรมของศาสนา	210
แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ	210
ตัวอย่างบทวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม	213
สรุป	219
คำถามท้ายบท	219
เอกสารอ้างอิง	220
บทที่ 10 การวางแผนการสื่อสารจากผลการวิเคราะห์สถานการณ์	221
ความหมายของการวางแผนการสื่อสาร	221
องค์ประกอบของการวางแผนการสื่อสาร	221
การนำเสนอ	222
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	226
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง	229
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์	233
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ผ่านสื่อออนไลน์	239
การประเมินผลการนำเสนอบทวิเคราะห์สถานการณ์	242
จริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิเคราะห์สถานการณ์	242
สรุป	245
คำถามท้ายบท	246
เอกสารอ้างอิง	247
บรรณานุกรม	248
ดัชนีคำศัพท์	252

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น

๒๐๑
๒๐๒
๒๐๓
๒๐๔
๒๐๕
๒๐๖
๒๐๗

สารบัญภาพ

ภาพที่

1.3	แบบจำลองของโรลีย์และโรลีย์ (ค.ศ.1959)	15
2.1	กระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ	33
2.2	กระบวนการคิดวิเคราะห์	35
2.3	กระบวนการคิดสังเคราะห์	37
2.4	พฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์	39
2.5	กระบวนการคิดสร้างสรรค์	41
6.1	สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	120
9.1	แนวคิดการสร้างอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมของเกาหลี	183

สารบัญตาราง

ตารางที่

2.1	เปรียบเทียบหน้าที่และการใช้สมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา	28
-----	---	----

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/Bibltem.aspx?BibID=b00106927>

การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร / ปราณี สุรสิทธิ์.

Author ปราณี สุรสิทธิ์
Published กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2564
Edition พิมพ์ครั้งที่ 4
Detail 255 หน้า : ภาพประกอบ ; 26 ซม
Subject การวิเคราะห์เนื้อหา(+)
การสื่อสาร -- การวิเคราะห์เนื้อหา(+)

ISBN 9786163884923

ประเภทแหล่งที่มา Book

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น